

Saksframlegg

DEN KULTURELLE SKOLE- OG BARNEHAGESEKKEN I TRONDHEIM

Arkivsaksnr.: 08/9175

Forslag til vedtak:

Bystyret slutter seg til rådmannens forslag om ny organisering av Den kulturelle skolesekken (DKS) i Trondheim.

Trondheim kommune

1. BAKGRUNN FOR SAKEN

Den kulturelle skolesekken (DKS) ble introdusert som et nasjonalt tiltak i 2001, som et samarbeid mellom Kultur- og kirkedepartementet (KKD) og Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD).

Målet med Den kulturelle skolesekken er å bidra til at alle elever i grunnskolen får et profesjonelt kunst- og kulturtilbud. Skoleeier har ansvaret for tilrettelegging av tilbudet, god forankring og innlemming i skolens øvrige læringsarbeid.

Stortinget vedtok i 2006 at Den kulturelle skolesekken skal være en varig ordning.

Fylkeskommunene er gitt i oppdrag å forvalte de statlige midlene knyttet til DKS. Det er valgt forskjellige modeller for organisering i de ulike fylkene. Noen fylkeskommuner produserer selv innhold til sine kulturelle skolesekker, andre kjøper tjenester fra såkalte produsenter. Sør-Trøndelag fylkeskommune har organisert dette slik at de kjøper innholdet fra produsenter og setter opp et programtilbud som kommunene abonnerer på.

Fylkeskommunen er pålagt å overføre minimum en tredjedel av de statlige midlene til kommunenivå for at den enkelte kommune selv skal utvikle tilbud til skolene.

Formannskapet i Trondheim vedtok i 2004 den eksisterende handlingsplanen for Den kulturelle skolesekken. (F-sak 0469/04). Her valgte kommunen å delta i Sør-Trøndelag fylkes abonnementsordning og ikke ta på seg ansvaret med å drive arbeidet selv. Hovedbegrunnelsen for dette var at en på det tidspunkt mente det ville gi det beste tilbudet for elevene i Trondheim.

Enkelte store store byer valgte i 2004 å organisere tilbudet selv. De fikk sin relative andel av de fylkeskommunale midlene overført til kommunenivå, og har hatt totalansvaret for gjennomføring av hele tilbudet selv. Det gjelder .bl.a. Oslo, Bergen, Karmøy, Bodø og Lørenskog. Disse byene kan vise til svært gode erfaringer. De kan vise til at ordningen blir lettere å håndtere fordi en slipper et koordinerende ledd som kan forsinke og vanskeliggjøre nært samarbeid mellom skoler og kulturliv. Stavanger kommune har nylig vedtatt at de ønsker å organisere tilbudet selv, og flere store byer vurderer det samme. Dette er viktig å legge til grunn for den videre diskusjonen.

DKS i Trondheim har fram til nå vært organisert som et prosjekt under skolens program for kvalitetsutvikling. Når DKS skal være en varig ordning, vil prosjektet avsluttes og Trondheim kommune må etablere en fast organisering. Det er viktig å påpeke at vi uavhengig av avtalen med fylkeskommunen må etablere en gjennomføringsorganisasjon for DKS i kommunen.

Ut fra dette, og i kombinasjon med ønsket om å utvikle en kulturell barnehagesekk, mener rådmannen det er på sin plass å vurdere om eksisterende modell for samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune fortsatt er mest hensiktsmessig for Trondheim.

Fylkeskommunens administrasjon er kjent med Trondheim kommunes vurderinger når det gjelder dette.

2. MER OM DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

Regionalt samarbeid i Trøndelag

Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner har siden 2004 etablert et samarbeid om Den kulturelle skolesekken. Trondheim kommune har deltatt i dette samarbeidet som del av Sør-Trøndelag

Trondheim kommune

fylkeskommune. Det er utviklet felles profileringsmateriell og etablert et felles nettsted for regionen, www.dkstrondelag.no. Trondheim kommune kan inngå i dette samarbeidet som likeverdig part om Trondheim går ut av Sør-Trøndelag fylkes abonnementsordning og velger å administrere hele skolesekken selv.

Samarbeidsavtalen med Sør-Trøndelag fylkeskommune

Fylkeskommunens abonnementsordning

Dagens samarbeidsavtale med fylkeskommunen innebærer at alle elever i Trondheim får profesjonelle kunst og kulturopplevelser gjennom i fylkeskommunens abonnementsordning (1-2 tilbud pr. elev pr. år). Tilbudene i abonnementsordningen kjøpes fra produsenter som både fylkeskommune og kommune har samarbeid med.

Trondheim kommunes egenandel for deltakelse er budsjettet til kr. 780 000,-.

I tillegg abonnerer vi på Rikskonsertenes skolekonsertordning, budsjettet egenandel kr. 360 000,- pr. år. (2 tilbud pr. elev pr. år)

Det er skoleeiers ansvar å innlemme tilbudene i skolens læringsarbeid.

Trondheim kommunes ansvar

Kommunens prosjektleder for DKS har fram til nå hatt ansvaret for kommunens satsing på DKS. (60 % stilling, under skolens program for kvalitetsutvikling)

I det som følger beskrives kort dette arbeidet.

Stimuleringsmidler tildeles kommunen

Kultur- og kirke departementet har vedtatt at minimum 1/3 av statstilskuddet til fylkeskommunen skal fordeles til kommunene etter fordelingsnøkkelen for kvalitetsutviklingsmidler i grunnopplæringen. Skoleåret 2007/2008 tilsvarer det

kr. 1 152 000,- for Trondheim kommune.

Disponering av midlene er knyttet til elevrettede tiltak som skolene kan *velge* å benytte.

Eksempelvis:

Samarbeid mellom skoler og profesjonelle kulturutøvere (kunstnere, musikere, forfattere, fortellere med flere) Skolene søker, eller utøvere tilbyr.

- *Byens store festivaler tilbyr deler av program*
- *Samarbeidsprosjekt med museer og andre formidlingsinstitusjoner*
- *Forestillinger/workshops*
- *Byvandring*
- *Trondheim kommunes satsing på kunst i det offentlige rom (eksempelvis Generator, Salamandernatten)*
- *Nettverksamarbeid mellom TKMK og grunnskoler*
- *Biblioteket*

Kulturombudsordningen

Det er etablert en *kulturombudsordning* i Trondheim som skal sikre arbeidet med DKS – tilbudene og ivareta behovet for kommunikasjon mellom skole- og kulturliv. Alle skolene i byen er representert i denne . Kulturombudene får tilbud om kompetansehevingstiltak gjennom erfaringsdeling, møter med nye produksjoner, kurs, årlige programslipp og inspirasjonskonferanser. De mottar et eget kulturpass som gir gratis adgang til en rekke av byens kulturinstitusjoner.

Trondheim kommune

Samarbeidet med det profesjonelle kulturlivet

Trondheim kommune har samarbeidsavtaler med, og gir tilskudd til flere av byens kunst og kulturinstitusjoner som gir tilbud til våre skoler og barnehager. Dette gjelder blant annet Trondheim kunstmuseum, Nordenfjeldske kunstindustrimuseum, Sverresborg museum, Ringve museum, Trondheim kino, Teaterhuset Avant Garden, Samtidskunstsenteret, Falstadsenteret med flere.

Alle disse er definert som produsenter og tilbyr også deler av sine program til fylkeskommunens abonnementordning.

Fordi Trondheim kommune har etablert et såpass nært samarbeid med de fleste produsentene, er i det ei administrativ utfordring at deler av tilbudet til skolene kjøpes via fylkeskommunen. Abonnementtilbudet som sikrer at alle elever et minimum av opplevelser, bør ses i sammenheng med det skolene velger å benytte av kulturtilbud. Trondheim kommune har i egen organisasjon både kultur- og skolefaglig kompetanse som kan sikre god kvalitet på begge disse områdene.

Sentrale evalueringer og føringer

Nasjonal evaluering av DKS

Forskningsinstituttet NIFU STEP fikk på bakgrunn av behandlingen av St.meld.38 (2002)-2003) Den kulturelle skolesekken, i oppdrag å evaluere ordningen.

Evalueringsrapporten, ”*Ekstraordinært eller selvfølgelig?*” var ferdig høsten 2006.

Denne anbefaler en forenkling, tydeliggjøring og styrking av konkrete samarbeidsarenaer, og av brobyggingsfunksjonene mellom kultur- og skolesektor.

Flere av storbyene signaliserte i høringsrunden på evalueringa et sterkt ønske om direkte tildeling av midler til realisering av DKS.

Stortingsmelding 8 (2007-2008) Kulturell skolesekk for framtida

Stortingsmelding 8 ble lagt fram 5. desember 2008.

I Kulturløftet, som er grunnlaget for meldingen, framgår det at Norge skal bli en kulturnasjon som vektlegger kunst og kultur i alle deler av samfunnslivet.

Den kulturelle skolesekken er kjernen i regjeringens politikk for kulturformidling til barn og unge. Ordningen skal bidra til at alle elever får oppleve, gjort seg kjent med og utvikler forståelse for profesjonelle kunst- og kulturopplevelser av alle slag. Stortingsmeldingen poengterer opplevelsesdimensjonen i DKS, samtidig som den understreker betydningen av at tilbudene skal bidra til å nå læringsmålene i Kunnskapsløftet.

Strategiplan for kunst og kultur i opplæringen

I Kunnskapsdepartementets strategiplan for kunst og kultur i opplæringen ”*Skapende læring*” (2007)-strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007-2010 pekes det på prioriterte områder som skoleeier har ansvar for å realisere. Planens overordnede målsetning er å utvikle kunst- og kulturfaglig, estetisk og skapende kompetanse hos barn, elever og ansatte i barnehage, grunnopplæring og høyere utdanning. I planen vektlegges særlig skoleeiers rolle i å utvikle musikk- og kulturskolen som lokalt ressurscenter for grunnskole-, barnehage- og videregående skole. I tillegg peker strategiplanen på behovet for at skole- og barnehageeier ser sammenheng og helhet i de 27 tiltakene som er beskrevet .

Lokale føringer for Trondheim

Trondheim kommunale musikk- og kulturskole (TKMK)

Stortingsmelding 39 ”*Ei blot til lyst*” gir klare føringer for musikk- og kulturskolene sin plass innenfor DKS. Trondheim kommunale musikk- og kulturskole deltar allerede aktivt i arbeidet med realiseringa av DKS, blant annet som prosjektleder for utvikling av samarbeidsmodeller mellom grunnskole, musikk- og

Trondheim kommune

kulturskole og byens øvrige kunst- og kulturliv. Musikk og kulturskolen har et stort potensiale for videre utvikling, både i forhold til DKS , og som ressurscenter og for å utvikle barn og unges kulturelle kompetanse. Dette skal videreutvikles i ny plan for TKMK.

KOM-prosjektet (Kreativt oppvekstmiljø)

Norsk musikk- og kulturskoleråd starter et treårig utviklingsprosjekt i Trøndelag våren 2008. Åtte Trondheimskoler vil sammen med TKMK delta i dette. Til dette prosjektet er det også knyttet en barnehage i samarbeid med TKMK og Dronning Mauds Minne Høgskolen.

Kulturkarusellen

Et utvalg barnehager deltar i kulturskolens ”Kulturkarusell” i forbindelse med utviklingen av en kulturell barnehagesekk.

Kulturenheten

Kulturenheten er en viktig bidragsyter i å utvikle barn og unges kulturelle kompetanse. Deres innsats bør ses i sammenheng med tilbudene skolene får i Den kulturelle skolesekken.

Utviklingen av en kulturell barnehagesekk.

Under barnehagenes ”Program for kvalitetsutvikling” er det under oppstart en ”Kulturell barnehagesekk”. Så langt har ikke kommunene fått tilført statlige midler til dette. Trondheim kommune har satt av kr. 1 200 000 mill i 2008 til utvikling og gjennomføring av ”Kulturell barnehagesekk.” I utviklingen av denne er det hensiktsmessig å utnytte eksisterende strukturer i samarbeidet med byens profesjonelle kunst- og kulturmiljøer.

Transport

I likhet med de andre store byene har Trondheim kommune valgt å legge til rette for at våre elever besøker byens kulturinstitusjoner. Dette medfører store utgifter knyttet til transport. Både Bergen, Bodø og Stavanger har kommet fram til løsninger som sikrer skolene gratis transport av elever i skoletida. Dette vil rådmannen komme tilbake til.

Kommunikasjon

Dagens tilbud til skolene kommuniseres via de to fylkeskommunenes nettside www.dkstrondelag.no. Tilbudene som kommuniseres via denne nettsiden omhandler bare det som inngår i fylkeskommunenes abonnementsordning. Den ivaretar ikke det behovet Trondheim kommune har for å informere om øvrige tilbud. I videre utvikling må rådmannen vurdere om det skal opprettes et nettbasert verktøy som ivaretar behovet for å kommunisere også øvrige tilbud til skoler og barnehager på kunst og kultur området.

3.BEGRUNNELSE FOR NY ORGANISERING

Trondheim kommune har gjennom mange år etablert et nært samarbeid med byens kunst og kulturliv. Som skoleeier har vi også prioritert arbeidet med kultur i våre grunnskoler høyt. Vår kulturombudsordning framheves som en viktig faktor for at kommunikasjonen mellom skole og kulturliv stadig er i utvikling.

Trondheim kommune har samarbeidsavtaler med og gir tilskudd til de fleste av byens kulturformidlingsinstitusjoner. Flere av avtalene går ut på at institusjonene skal utvikle tilbud til barnehager og skoler. De samme kulturinstitusjonene selger også tilbud til fylkeskommunens abonnementsordning. For Trondheims vedkommende betyr det at vi kjøper deler av tilbudet til skolene via fylkeskommunen og deler direkte fra institusjonene. Til tider kan dette oppleves som problematisk og lite hensiktsmessig. Kunst og kulturmiljøene signaliserer at de opplever utydelige ansvarsforhold mellom kommune og fylkeskommune.

Trondheim kommune

Kommunens hovedutfordring er å se helhet og sammenheng i det kulturelle tilbudet som tilbys barn og unge i skoler og barnehager. Byens størrelse og tilfanget av profesjonelle kulturutøvere og institusjoner, gjør det mulig å legge til rette for en kommunikasjon mellom skoler/ barnehager og kulturlivet på en mer direkte måte enn det som er tilfellet i dag når Sør-Trøndelag fylkeskommune administrerer deler av Den kulturelle skolesekken. Trondheim kommune har, i motsetning til mange små kommuner, både kultur- og skolefaglig kompetanse som kan ivareta de nasjonale målene med DKS.

Spesielt vil samarbeidet med Trondheim kommunale musikk og kulturskole ha mulighet til utvikling gjennom en ny organisering, Den høye faglige kompetansen som finnes der vil kunne utnyttes i større grad, og slik legge til rette for videre utvikling også av musikk og kulturkolen. Dette er i samsvar med den nasjonale strategiplanen for kunst og kultur i opplæringen som gir skoleeier i oppdrag å legge til rette for utviklingen av musikk- og kulturskolen til lokalt ressurscenter.

4. ØKONOMI

Trondheim kommunes totale andel av statlige midler er ca. 3.45 mill (basert på tall fra STFK. inneværende år) I dag overføres kr. 1.152 000 (1/3) av disse til kommunenivå fra fylkeskommunen. Stortingsmelding 8, Kulturell skolesekk for framtida (2007-2008) gir alle kommuner rett til å søke fylkeskommunen om direkte overføring av sin relative andel av midlene. Rådmannen forutsetter at Trondheim kommunes andel vil være tre ganger den ene tredjedelen vi har fått til nå.

Staten har knyttet føringer til bruk av disse midlene. De kan ikke anvendes til administrasjon, kompetanseheving, turnelegging, nettverksamlinger, kulturtorg og lignende. Den kulturelle skolesekken skal være et tillegg til eksisterende satsing på skole-, kunst- og kulturområdet og ikke erstatte eksisterende satsinger som finansieres av andre midler.

Trondheim kommunes kostnader ved dagens organisering:

Trondheim kommune betaler en egenandel for deltakelse i fylkeskommunens abonnementsordning. I dag er det kr. 780.000,- pr. år.

Kommunen finansierer i tillegg en stillingsressurs på 60% stilling til prosjektledelse.

Kostnader for Trondheim kommune hvis vi tar alt ansvar for DKS selv:

Rådmannen vurderer at det er behov for 200% stilling for å ta over det totale ansvaret for administrasjon av Den kulturelle skolesekken i Trondheim.

Dette vil kunne finansieres ved å omdisponere de midlene Trondheim nå betaler som egenandel til STFK og en 60% prosjektlederstilling.

Det er her ikke tatt høyde for eventuelt stillingsbehov knyttet til utvikling av TKMK til lokalt ressurscenter . Stillingsbehov i forhold til utvikling av en kulturell barnehagesekk er heller ikke beregnet. Men vi kan regne med at å legge til rette for ny organisering vil bety lavere kostnader når en barnehagesekk skal utvikles. Dette vil rådmannen konkretisere i ny plan for TKMK.

5. RÅDMANNENS VURDERING

Rådmannen ser en forenkling av det administrative arbeidet ved at Trondheim kommune selv får ansvaret for realisering av hele DKS-tilbudet. Det vil styrke arbeidet med forankring i skolene og bidra til mer helhet og sammenheng i tilbud knyttet til Den kulturelle skolesekken.

Dette er i tråd med anbefalinger i St.meld. nr. 8 (2007-2008), Kulturell skulesekk for framtida. Den gir også alle kommuner rett til søke fylkeskommunen om direkte tildeling av statlige midler. Forutsetningen er

Trondheim kommune

at kommunen har en plan som viser hvordan man sikrer kvaliteten på tilbudet til elevene. Rådmannen kan ikke se at Trondheim kommune har behov for at fylkeskommunen koordinerer vårt arbeid på dette området.

Etableringen av en kulturell barnehagesekk bør for Trondheim kommunes vedkommende ses som del av videreutviklingen av DKS. At kommunen selv tar ansvaret for hele DKS-tilbudet vil forenkle arbeidet med å utvikle barnehagesekken. En samordning av de to tilbudene vil kunne minske de administrative utgiftene, og samtidig gjøre det mulig å sikre et helhetlig kulturtilbud til barn som vokser opp i byen.

Rådmannen foreslår at gjennomføringsansvaret for tilrettelegging av Den kulturelle skole- og barnehagesekken i Trondheim legges til Trondheim kommunale musikk- og kulturskole.

I økende grad bør TKMK, som lokalt ressurscenter, bidra til å stimulere til flere samarbeidsprosesser mellom skoler, barnehager og profesjonelle kulturutøvere. Slik kan DKS videreutvikles til å støtte skolene også i øvrig læringsarbeid, og TKMK's rolle videreutvikles i samsvar med nasjonale føringer. Rådmannen kommer tilbake til musikk og kulturskolens videre utvikling i en egen sak.

Sør-Trøndelag fylkeskommune er kjent med Trondheim kommunes vurderinger når det gjelder dette, og uttaler så langt at de primært ønsker en felles organisasjon med Trondheim kommune. Fylkeskommunen ønsker videre en rask avklaring med Trondheim kommunes administrasjon og politiske ledelse vedrørende framtidig organisering av Den kulturelle skolesekken. (Sak nr. 7/2008, behandles i fylkestinget 27.02.2008)

Jeg mener samhandlingen med Sør- og Nord – Trøndelag fylkeskommuner i framtida bør baseres på et likeverdig partnerskap i en nettverksorganisasjon. Trondheim kommune vil fortsatt kunne bidra til kultur- og skolefaglig utvikling og i felles profilering av Trøndelag i arbeidet med DKS.

Ut fra dette mener rådmannen at Trondheim kommune selv bør ta ansvar for drift og videre utvikling av den kulturelle skolesekken og anbefaler at Trondheim søker Sør-Trøndelag fylkeskommune om å få en direkte tildeling av statlige midler. Forslag til handlingsplan ligger som vedlegg til denne saken. Ny organisering kan, om fylkeskommunen gir sin tilslutning, iverksettes fra og med skoleåret 2008/2009

Rådmannen i Trondheim, 26.02.2008

Jorid Middlyng
kommunaldirektør

Berit Kirksæther
rådgiver

(tittel)

Trykte vedlegg:

Forslag til Trondheim kommunes handlingsplan for Den kulturelle skolesekken 2008-2011.

Trondheim kommune

Utrykte vedlegg:

” Skapende læring”, nasjonal strategiplan for kunst og kultur i opplæringen, Kunnskapsdepartementet, 2007 http://www.kunstkultursenteret.no/portals/kunstkultur/vedlegg/Strategi_kunstogkultur.pdf

Stortingsmelding 8 (2007-2008), Kulturell skulesekk for framtida)

Ekstraordinært eller selvfølgelig? Evaluering av Den kulturelle skulesekken i grunnskolen
NIFU STEP, Rapport 5/2006 <http://nifu.pdc.no>

Sør-Trøndelag fylkeskommunes handlingsplan for Den kulturelle skulesekken, 2004-2007
<http://trondelag.ksys.copyleft.no/swfit/pub/trondelag/files/vedtattutviklingsplandksstfk2004-2007.doc>

[http://www.trondelagsradet.no/NTFK/TRintern.nsf/NewsB/82AE444D80845471C1257340003B7F50/\\$FILE/SHP-07turnekontor.doc](http://www.trondelagsradet.no/NTFK/TRintern.nsf/NewsB/82AE444D80845471C1257340003B7F50/$FILE/SHP-07turnekontor.doc)